

مشارکت کشورهای خلیج فارس یک تضمین در مذاکرات است؟

یک روزنامه انگلیسی خبر داد که ایران پیشنهاد همکاری با امارات و عربستان سعودی برای غنی‌سازی اورانیوم را مطرح می‌کند.

به گزارش سایت خبری پُرسون، وب سایت روزنامه گاردین نوشت: یک کنسرسیوم به تهران کمک می‌کند تا با مخالفت‌های آمریکا مقابله کند و کشورهای خلیج فارس را به برنامه غنی‌سازی خود مشارکت دهد.

ایران ایده کنسرسیومی از کشورهای خاورمیانه - از جمله ایران، عربستان سعودی و امارات متحده عربی - برای غنی‌سازی اورانیوم را مطرح کرده است تا بر مخالفت‌های آمریکا با ادامه برنامه غنی‌سازی خود غلبه کند.

این پیشنهاد به عنوان راهی برای وادار کردن کشورهای خلیج فارس به حمایت از موضع ایران مبنی بر اینکه باید به ایران اجازه حفظ قابلیت‌های غنی‌سازی داده شود، تلقی می‌شود.

تهران این پیشنهاد را به عنوان یک امتیاز تلقی می‌کند، زیرا به کشورهای همسایه امکان دسترسی به دانش فنی خود را می‌دهد و آنها را در این فرآیند ذینفع می‌کند.

مشخص نیست که آیا عباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران، این پیشنهاد را در مذاکرات نسبتاً کوتاه سه ساعته با آمریکا در عمان در روز یکشنبه، که چهارمین دور از این مذاکرات بود، مطرح کرده است یا خیر، اما طبق گزارش‌ها، این پیشنهاد در تهران در حال بررسی است.

پس از مذاکرات، عراقچی به دبی پرواز کرد و در آنجا با شیخ عبدالله بن زاید آل نهیان، وزیر امور خارجه امارات متحده عربی، صحبت کرد. امارات متحده عربی در حال حاضر اورانیوم را برای برنامه هسته‌ای خود غنی‌سازی نمی‌کند.

این کنسرسیوم بر اساس تأسیسات ایران خواهد بود و غنی‌سازی به سطح ۳.۶۷ درصد تعیین شده در توافق هسته‌ای اولیه ۲۰۱۵ بین تهران و شش قدرت جهانی که دونالد ترامپ به طور یکجانبه در سال ۲۰۱۸ به آن پایان داد، باز خواهد گشت.

ایالات متحده از ایران خواسته است که غنی‌سازی را پایان دهد و تمام تأسیسات هسته‌ای خود را برچیند. اما در بحبوحه اختلافات در واشنگتن، ترامپ تصمیم نهایی در مورد این موضوع نگرفته و از جدیت ایران در مذاکرات تمجید کرده است.

ایده کنسرسیوم برای اولین بار توسط سید حسین موسویان، مذاکره‌کننده سابق هسته‌ای ایران و فرانک فون هیپل، فیزیکدان پرینستون، مدت‌ها قبل از مذاکرات فعلی تهران و واشنگتن، در مقاله‌ای پخواننده در اکتبر ۲۰۲۳ در بولتن دانشمندان اتمی مطرح شد.

تحت این کنسرسیوم، سعودی‌ها و امارات متحده عربی سهامدار و تأمین‌کننده مالی خواهند بود و به فناوری ایران دسترسی خواهند داشت. مشارکت کشورهای خلیج فارس می‌تواند به عنوان یک تضمین اضافی تلقی شود که برنامه هسته‌ای ایران کاملاً برای اهداف غیرنظامی است و نه مسیری برای ساخت بمب، همانطور که اسرائیل ادعا می‌کند.

اگر به سعودی‌ها و امارات متحده عربی اجازه داده شود تا مهندسانی را به ایران بفرستند، شکل بیشتری از شفافیت در مورد این برنامه امکان‌پذیر می‌شود و جامعه بین‌المللی کمتر به کار بازرسان هسته‌ای سازمان ملل از آژانس بین‌المللی انرژی اتمی متکی خواهد بود.

ایران به تدریج از سطوح غنی‌سازی و محدودیت‌های ذخایر تعیین شده در توافق اولیه ۲۰۱۵ فاصله گرفت و ترامپ را به خاطر خروج از توافق هسته‌ای سرزنش کرد. مجید تخت‌روانچی، معاون وزیر امور خارجه ایران، گفت: «برای مدت زمان محدودی، می‌توانیم مجموعه‌ای از محدودیت‌ها را در مورد سطح و حجم غنی‌سازی بپذیریم.»

ایالات متحده در ابتدا این تصور را ایجاد کرد که به توافق با ایران ظرف دو ماه از شروع مذاکرات نیاز دارد، اما با پیچیده‌تر شدن جزئیات فنی هرگونه توافق، ممکن است مذاکرات تا تابستان ادامه یابد.

ایران در حال حاضر اورانیوم را تا ۶۰٪ خلوص غنی می‌کند - بسیار بالاتر از حد ۳.۶۷٪ تعیین شده در توافق ۲۰۱۵، و یک گام فنی کوتاه از ۹۰٪ مورد نیاز برای مواد درجه تسلیحاتی. مارکو روبریو، وزیر امور خارجه ایالات متحده، گفت که این سطح غنی‌سازی اورانیوم بسیار بالاتر از حد لازم برای مصارف غیرنظامی است.

در آنچه که ممکن است اشاره‌ای به پیشنهاد ایران باشد، بدر البوسعدی، وزیر امور خارجه عمان، به «ایده‌های مفید و بدیعی که منعکس‌کننده آرزوی

مشترک برای دستیابی به یک توافق آبرومندانه است» اشاره کرد.

امارات متحده عربی یک نیروگاه هسته‌ای غیرنظامی به نام برکه، واقع در غرب ابوظبی، را اداره می‌کند. این اولین نیروگاه هسته‌ای در جهان عرب است که به طور کامل عملیاتی شده است و هر چهار راکتور آن اکنون فعال هستند و باید قادر به تولید یک چهارم از نیازهای برق امارات متحده عربی باشد.